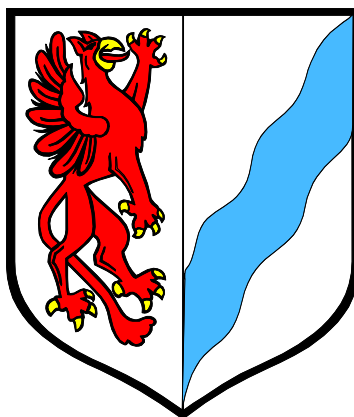

Stargard

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2021**

SPIS TREŚCI	Str.
WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	4
1. Charakterystyka problemów	4
2. Zasoby instytucjonalne i przyjęte rozwiązania	8
II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	11
1. Główne strategie Programu	11
2. Zadania Miasta – cele, sposoby i koszty realizacji, podmioty odpowiedzialne, wskaźniki	11
III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU	18
1. Źródła finansowania	18
2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie	18
3. Koordynacja realizacji Programu	19

WSTĘP

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ***prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*** należą do zadań własnych gminy i ich realizacja przez gminę powinna być oparta o określone programy.

Dotychczasowe działania podejmowane przez Gminę – Miasto Stargard w ww. dziedzinach, niejednokrotnie pokrywające się cele i metody ich realizacji mające charakter interdyscyplinarny, dają podstawę do przyjęcia jednego ***Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.***

Niniejszy Program określa zadania Miasta w przedmiotowych obszarach, a także ich cele, metody realizacji i szczegółowy harmonogram podejmowanych działań, tworząc tym samym spójną strategię w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, kompatybilną z działaniami dotyczącymi wspierania rodziny, określonymi w art. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z zadaniami z zakresu zdrowia publicznego określonymi w art. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Wytyczenia kierunków przyjętych w Programie działań dokonano w oparciu o diagnozę problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w Stargardzie, do przeprowadzenia której wykorzystano przede wszystkim dane ze stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się niniejszą tematyką. Analizie poddano także tendencje wynikające z danych ogólnopolskich raportów oraz badań przeprowadzanych m.in. przez: Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW

1.1. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków

Biorąc pod uwagę wskaźniki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, populację osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych można oszacować w następujący sposób:

		w Polsce ok. 38 mln mieszkańców	w Stargardzie ok. 62 tys. mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 760 tys.	ok. 1240
Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	ok. 1,9 – 2,7 mln	ok. 3100 – 4340
Osoby żyjące w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 2480
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 2480

Natomiast w przypadku używania substancji psychoaktywnych, zgodnie z wynikami ogólnopolskich badań „Oszacowanie rozpowszechnienia wybranych uzależnień behawioralnych oraz analiza korelacji pomiędzy występowaniem uzależnień behawioralnych, a używaniem substancji psychoaktywnych” zrealizowanych w 2015 r. na zlecenie Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, marihuana oraz kokaina okazały się dwiema najlepiej znanymi w Polsce substancjami psychoaktywnymi, natomiast najczęściej używanymi substancjami są marihuana i haszysz, czyli przetwory konopi indyjskich. Do kontaktów z tymi substancjami psychoaktywnymi kiedykolwiek w życiu przyznało się 16,3% badanych. Na drugim miejscu pod tym względem odnotowano amfetaminę i ecstazy.

W przypadku „dopalaczy” do ich używania kiedykolwiek w życiu przyznał się niewielki odsetek badanych (2,2%). W roku 2014 „dopalaczy” używało 0,5% badanych, a miesiąca – 0,2%. Respondenci proszeni o nazwy „dopalaczy” podawali Kryształ 3MMC (substancję z grupy syntetycznych katynonów) i JHW (substancję z grupy syntetycznych kanabinoidów). Polska młodzież wg wyników badań ESPAD zrealizowanych w 2019 r. na zlecenie Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii jest nadal silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne. Mimo tendencji spadkowej wskaźników picia alkoholu przez gimnazjalistów, rozpowszechnienie picia w tej grupie nadal jest na wysokim poziomie.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80% uczniów z młodszej grupy (klasy trzecie gimnazjum, wiek 15-16 lat) i 92,8% uczniów ze starszej grupy (klasy drugie szkół ponadgimnazjalnych, wiek 17-18 lat.) Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów w wieku 15-16 lat i 18,8% uczniów w wieku 17-18 lat. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,1% uczniów młodszych i 45,6% uczniów starszych.

Substancje psychoaktywne chociaż raz w ciągu całego życia używało 21,4% młodszych uczniów i 47% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ecstasy (5,1%). Okazjonalne używanie substancji nielegalnych, w czasie ostatnich 12 miesięcy, stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów przetworów konopi używało ponad 16,7% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych 29,6%. Natomiast w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 9% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,1% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Rozpowszechnienie używania „dopalaczy” jest niższe niż przetworów konopi. Wśród gimnazjalistów 5,2%, a wśród starszych uczniów 5,3% używało kiedykolwiek tych substancji. Odsetek gimnazjalistów, którzy sięgali po „dopalacze” w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyniósł 2,5%, a w starszej grupie uczniów 2,2 %. Używanie „dopalaczy” jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie i Straży Miejskiej w Stargardzie w zakresie przestępstw i wykroczeń popełnionych pod wpływem substancji psychoaktywnych

W 2019 r. funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie ujawnili 77 osób, które kierowały pojazdami pod wpływem alkoholu. W przypadku przestępstw związanych z narkotykami policjanci wszczęli 94 postępowania, w wyniku których odnotowano 20 czynów karalnych. Natomiast Straż Miejska dokonując w 2019 r. systematycznych kontroli miejsc, w których obowiązuje zakaz spożywania alkoholu podczas czynności służbowych zastosowała środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia w stosunku do 42 osób, a mandatem karnym ukarała 224 osoby, które dopuściły się wykroczenia w postaci złamania zakazu spożywania alkoholu w tychże miejscach.

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem rodzin doświadczających problemów uzależnień przedstawiają się następująco:

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia z powodu: - alkoholizmu, - narkomanii.	93 15	77 5	63 4
Liczba osób, wobec których działania podejmowała Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie: - wszczęcia postępowania o leczenie odwykowe, - skierowania wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.	96 27	113 24	70 25
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia korzystających z: - pomocy psychoterapeutycznej w zakresie uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, - pomocy psychoterapeutycznej z zakresu uzależnienia od narkotyków.	288 20	324 17	337 34
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, którzy ukończyli leczenie.	88	78	68
Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, którzy przerwali leczenie.	107	101	71
Liczba osób, które skorzystały z pomocy Punktu profilaktyczno – konsultacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin, prowadzonego przez Stowarzyszenie MONAR.	201	250	240

Liczba uczniów objętych programami profilaktycznymi realizowanymi w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020.

Rok szkolny	Programy profilaktyczne	Liczba osób biorących udział w programie
2018/2019	Szkolna Interwencja Profilaktyczna	1.282 (gimnazjum i VIII klasy szkoły podstawowej)
	Program „Spójrz Inaczej”	5.975 (szkoła podstawowa i gimnazjum)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	2.131 (szkoła podstawowa i gimnazjum)
2019/2020	Program „Spójrz Inaczej na agresję”	3.724 (szkoła podstawowa)
	Program „Spójrz Inaczej”	5.975 (szkoła podstawowa)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	1.692 (szkoła podstawowa)

1.2. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu przemocy domowej

Przeprowadzone w 2014 roku, na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, badania pokazują, że prawie 37% Polaków zna przypadki przemocy wobec kobiet, a 20% - przemocy wobec mężczyzn. 24,7% respondentów doświadczyło co najmniej jednej z czterech form przemocy (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, seksualnej). Istotnym czynnikiem ryzyka przemocy w rodzinie jest używanie alkoholu. Zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego agresywnych zachowań podkreślają członkowie rodzin, w których dochodzi do przemocy. Ankietowane osoby dorosłe doznające przemocy w rodzinie stwierdziły, że najczęstszą okolicznością towarzyszącą przemocy jest alkohol (37,2% ofiar

przemocy fizycznej, 28% ofiar przemocy psychicznej, 19,3% przemocy ekonomicznej i 37,5% przemocy seksualnej). Ponadto z badań wynika, że przemocy fizycznej częściej doświadczają dzieci i młodzież, których rodzice nadużywają alkoholu (47%) niż dzieci i młodzież, których rodzice (opiekunowie) alkoholu nie nadużywają (29%).

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem osób i rodzin dotkniętych przemocą przedstawiają się następująco:

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji	251	1.185	1.713
Liczba rodzin, dla których głównym powodem udzielenia pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej była przemoc w rodzinie	20	17	8
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	212	208	218
Liczba zamkniętych postępowań dot. Niebieskiej Karty w związku z niestwierdzeniem przemocy	68	40	31
Liczba rodzin, które zostały objęte pomocą przez Zespół psychologów i terapeutów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	222	186	258
Liczba porad udzielonych przez Przychodnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, w tym osobom:	5.031	5.178	5.397
- uzależnionym, w tym stosującym przemoc,	2.417	2.857	3.232
- współuzależnionym, w tym doświadczającym przemocy	2.614	2.321	2.165
Liczba dzieci uczestniczących w obozach socjoterapeutycznych	24	15	-
Liczba osób uczestniczących w obozach terapeutycznych, w tym:	30	28	-
- osoby dorosłe,	-	-	-
- dzieci	30	28	-
Liczba osób korzystających z Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym:	49	34	43
- osoby dorosłe,	31 kobiet	25 kobiet	29 kobiet
- dzieci	18	9	14
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych realizowanych w placówkach wsparcia dziennego	80	102	168

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

2.1. Zasoby instytucjonalne

Instytucje i organizacje pozarządowe realizujące w Stargardzie zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie:

1. **Rada Miejska i jej Komisje** – zajmują się wytyczaniem kierunków i priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.
2. **Prezydent Miasta** – inicjuje oraz realizuje kierunki i priorytety wytyczone przez Radę Miejską.
3. **Wydział Polityki Społecznej** – inicjuje kierunki oraz odpowiada bezpośrednio za koordynację Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. **Prokuratura Rejonowa** – zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu lub narkotyków, a także przemocy w rodzinie.
5. **Sąd Rejonowy** – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzi postępowania karne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. **Komenda Powiatowa Policji** – kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego i przemocy w rodzinie, prowadzi akcje edukacyjne i profilaktyczne.
7. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** – wykonuje pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia, udziela pomocy materialnej, psychologiczno – terapeutycznej, pomocy prawnej.
8. **Straż Miejska** – kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi działania profilaktyczne z zakresu uzależnień w szkołach.
9. **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, podejmuje działania w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej, dokonuje kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

10. **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
11. **Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia** – realizuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
12. **Placówki oświatowe** – realizują w ramach profilaktyki I-rzędowej i II-rzędowej programy w formie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
13. **Placówki służby zdrowia** – świadczące pomoc medyczną osobom mającym powyższe problemy i ich rodzinom.
14. **Podmioty prowadzące działalność sportową** - realizują w ramach profilaktyki I-rzędowej i II-rzędowej programy w formie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
15. **Organizacje pozarządowe oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie współpracujące z Miastem:**
 - 1) **Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA”** – stwarza środowisko alternatywne dla abstynentów i ich rodzin, umożliwia spotkania grup samopomocowych (AA – anonimowych alkoholików, Al-Anon – dla osób współuzależnionych oraz AN – anonimowych narkomanów), organizuje obozy terapeutyczne dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.
 - 2) **Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej:**
 - prowadzi **Centrum Socjalne Caritas**, które zapewnia miejsca noclegowe, schronienie i pomoc terapeutyczną w **Gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia**, prowadzi bezpieczny pokój przesłuchań dla dzieci, realizuje działania skierowane do osób bezdomnych z problemem alkoholowym,
 - prowadzi **Centrum Integracji Społecznej**,
 - prowadzi działania wspierające rozwiązywanie problemów uzależnień osób bezdomnych poprzez prowadzenie Punktu konsultacyjnego, w którym terapeuta realizuje poradnictwo i programy profilaktyczne w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
 - 3) **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie** – prowadzi placówki wsparcia dziennego.
 - 4) **Stowarzyszenie „Potrzebny Dom”** – realizuje działania związane z profilaktyką skierowane do dzieci i młodzieży.
 - 5) **Stowarzyszenie MONAR** - prowadzi punkt profilaktyczno – konsultacyjny dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin, którego oferta skierowana jest do osób:

- z problemem narkotykowym tj. eksperymentujących z narkotykami, nadużywających narkotyków oraz uzależnionych od narkotyków,
- uzależnionych utrzymujących abstynencję od substancji psychoaktywnych,
- współuzależnionych tj. rodziców, rodzeństwa, partnerów i innych pozostających w bliskich relacjach z osobami używającymi narkotyków.

2.2. Wypracowane dotychczas rozwiązania

W wyniku wieloletnich działań prowadzonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie udało się stworzyć system oparty o interdyscyplinarną współpracę instytucji i organizacji działających na terenie miasta, obejmujący wszystkie obszary działania, tj.:

- 1) obszar profilaktyki,
- 2) obszar interwencji,
- 3) obszar integracji.

W obszarze profilaktyki podejmowane są działania zarówno skierowane do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Uczniowie stargardzkich szkół podstawowych uczestniczą w edukacyjnych programach profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, niosących za sobą wiedzę na temat prawidłowych postaw społecznych, asertywnych zachowań, dokonywania odpowiednich wyborów, właściwego zagospodarowania czasu wolnego. Nabyte umiejętności mogą natomiast realizować m.in. poprzez szereg zajęć pozalekcyjnych realizowanych w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Do dorosłych mieszkańców miasta kierowane są natomiast kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości na temat niniejszych problemów i dostarczanie informacji o dostępnej w Stargardzie ofercie pomocowej.

W obszarze interwencji kładziony jest natomiast nacisk nie tylko na kompleksowość oferty pomocowej ze względu na jej rodzaj, ale także ze względu na objęcie nią całej rodziny, w której występuje dany problem. Rodzina ma możliwość skorzystania z kompleksowej pomocy: psychologicznej i psychoterapeutycznej (m.in. wsparcia i terapii dla ofiar przemocy, terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci), socjalnej (m.in. miejsc schroniskowych, ciepłych posiłków, odzieży).

Natomiast działania podejmowane w obszarze integracji mają służyć osobom doświadczającym niniejszych problemów w powrocie do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Szczególnego znaczenia nabiera tutaj działalność Centrum Integracji Społecznej zapobiegająca wykluczeniu społecznemu niniejszych osób.

Skutecznemu wykorzystaniu tego systemu ma służyć wdrożony w 2003 r. Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który jest priorytetowym zadaniem Miasta. Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” jest inicjatywą mającą na celu wsparcie dziecka i rodziny, służące zapobieganiu sytuacjom kryzysowym oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Obszar „Szkoła” obejmuje zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć. Zarówno zajęcia sportowe jak i specjalistyczne mają na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w inny atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali społecznych zachowań uczniów, agresji, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży. W obszarze „Rodzina” podejmowane są działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin poprzez działalność specjalnego Zespołu psychologów i terapeutów funkcjonującego w MOPS. Obszar „Środowisko” to działalność 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych, Miejskiej Grupy Konsultacyjnej i Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca tych zespołów jest oparta na współdziałaniu właściwych instytucji i wykorzystaniu dostępnych ofert pomocy oraz ma zapobiec powieleniu się wsparcia udzielanego przez te instytucje. W konsekwencji pomoc udzielona osobom potrzebującym ma być kompleksowa, szybka i skuteczna.

II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. GŁÓWNE STRATEGIE PROGRAMU

- 1.1.** Rozwijanie istniejącego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz problemem przemocy w kierunku jego kompleksowości i interdyscyplinarności.
- 1.2.** Wzmocnienie i rozszerzenie oddziaływań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 1.3.** Wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz zjawiska przemocy w rodzinie.

2. ZADANIA MIASTA – CELE, SPOSOBY I KOSZTY REALIZACJI, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, WSKAŹNIKI

2.1. ZADANIE: Podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na 2021 r.

Cel:

- 1) zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków oraz osobom pijącym szkodliwie i osobom eksperymentującym z narkotykami odpowiedniej oferty w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- 2) poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (m.in. wynagrodzenia członków Komisji, biegłych oraz Sekretarza Komisji, koszty postępowań sądowych, koszty szkoleń członków Komisji).	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	167.000
2.	Realizacja działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.	Urząd Miejski, podmiot wykonujący działalność leczniczą,	cały rok	30.000
3.	Zapewnienie funkcjonowania punktu profilaktyczno – konsultacyjnego dla osób używających substancji psychoaktywnych i ich rodzin.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	40.000
4.	Zapewnienie działań skierowanych do abstynentów i ich rodzin oraz możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w grupach samopomocowych.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	50.000
5.	Realizacja programu edukacyjno-motywacyjnego dla osób nietrzeźwych z terenu Miasta Stargard za pośrednictwem Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Szczecinie	Urząd Miejski, Szczecińskie Centrum Profilaktyki Uzależnień	cały rok	31.000

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób zmotywowanych przez MKRPA do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych,
- 4) liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym.

2.2. ZADANIE: Udzielanie rodzinom, w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cel:

- 1) zapewnienie rodzinom interdyscyplinarnej, kompleksowej, szybkiej i skutecznej pomocy, w tym w szczególności w zakresie zatrzymania występującej w nich przemocy,
- 2) poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i osób dorosłych, członków rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Prowadzenie programów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności w placówkach wsparcia dziennego.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	cały rok	95.000
2.	Zapewnienie poradnictwa i pomocy psychologicznej – terapeutycznej osobom pozostającym w kryzysie m.in. z powodu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Zespołu psychologów i terapeutów, a także prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla Rodziców” – w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	288.000
3.	Zapewnienie funkcjonowania Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia z powodu przemocy w rodzinie i problemów dotyczących uzależnień.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	420.000

4.	Zapewnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	MOPS	cały rok	Koszty uwzględnione w pkt. 2 tabeli
----	--	------	----------	-------------------------------------

Wskaźniki:

- 1) liczba osób współuzależnionych uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób doznających przemocy, w tym dzieci, korzystających z różnych form pomocy oferowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy,
- 3) liczba osób lub rodzin objętych pomocą interdyscyplinarną,
- 4) liczba osób lub rodzin, w których dzięki udzielonej pomocy interdyscyplinarnej w ramach procedury Niebieska Karta została zatrzymana przemoc.

2.3. ZADANIE: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych.

Cel:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w zakresie problemów alkoholowych oraz problemu narkomanii i promowanie zdrowego stylu życia,
- 2) umożliwienie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w różnorodnych formach działań profilaktycznych.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Organizowanie i realizowanie edukacyjnych, rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu problemu przemocy oraz uzależnień dla dzieci i młodzieży, takich jak np.: „Spójrz Inaczej”.	Urząd Miejski, szkoły, inne podmioty zajmujące się działalnością profilaktyczną	wg potrzeb	6.000
2.	Zapewnienie innych działań związanych z profilaktyką dotyczącą przedmiotowych obszarów kierowaną w szczególności do dzieci i młodzieży (np. zajęcia, warsztaty, kolonie, półkolonie).	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, inne podmioty zajmujące się działalnością profilaktyczną	wg potrzeb	28.000

3.	Realizacja zajęć pozalekcyjnych w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Urząd Miejski, szkoły, organizacje pozarządowe	cały rok	60.000
----	--	--	----------	---------------

Wskaźniki:

- 1) liczba i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych, kampanii, warsztatów itp. skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 2) liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych oraz w zajęciach pozalekcyjnych,
- 3) liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach z zakresu promocji zdrowego stylu życia i edukacji społecznej.

2.4. ZADANIE: Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii

Cel:

- 1) zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji i osób w realizację zadań wynikających z niniejszego Programu,
- 2) propagowanie modelu interdyscyplinarnej formuły współpracy przy realizacji zadań przez poszczególne podmioty.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Prowadzenie działań mających na celu rozwiązywanie problemów bezdomności osób uzależnionych.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	256.500
2.	Szkolenia oraz superwizja różnych osób realizujących zadania określone w Programie np. nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników służby zdrowia, a także innych instytucji i organizacji oraz udział ww. osób w lokalnych i ponadlokalnych konferencjach organizowanych z zakresu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.	Urząd Miejski	wg potrzeb	22.500
3.	Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci zespołem FAS.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	cały rok	4.000

4.	Zapewnienie modelu interdyscyplinarnej pracy poprzez działalność Szkolnych Grup Konsultacyjnych i Miejskiej Grupy Konsultacyjnej w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Urząd Miejski	cały rok	0
----	---	---------------	----------	---

Wskaźniki:

- 1) liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów, które włączyły się w poszczególne przedsięwzięcia, w tym liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację działań,
- 2) liczba przeszkolonych osób.

2.5. ZADANIE: Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cel: przeciwdziałanie i eliminowanie przypadków naruszeń prawa związanych ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz podejmowanie stosownych interwencji w przypadku ujawnienia przypadków naruszenia przepisów ustawy.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	cały rok	Koszty uwzględnione w łącznych kosztach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wskaźnik: liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2.6. ZADANIE: Wsparcie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Cel: pomoc osobom zmarginalizowanym społecznie w powrocie do normalnego życia.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Wsparcie prowadzenia Centrum Integracji Społecznej.	Urząd Miejski, Centrum Integracji Społecznej utworzone przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej	cały rok	231.000

Wskaźniki:

- 1) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej,
- 2) liczba i rodzaj grup prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej,
- 3) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej po zakończeniu programu reintegracji społeczno – zawodowej, którzy podjęli zatrudnienie.

2.7. ZADANIE: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej

Cel: zmniejszenie skali wykluczenia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację, tj. w szczególności:	Przewidywany termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Wsparcie rodzin z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie – pomoc finansowa (zasiłki przewidziane przez przepisy z zakresu pomocy społecznej) i pozafinansowa (praca socjalna).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	Koszty ewentualnych zasiłków udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z obowiązującym prawem – budżet MOPS-u.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia materialnego,
- 2) liczba osób uzależnionych i współuzależnionych poddanych reintegracji, w tym poprzez pracę socjalną,
- 3) liczba i rodzaje zastosowanych form oddziaływań włączających te osoby do lokalnej społeczności.

III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

1. Źródła finansowania

- 1.1. Źródłem finansowania Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2021 są przede wszystkim dochody własne z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Realizacja zadań jest ponadto finansowana z innych dochodów własnych Miasta.
- 1.2. Ponadto w miarę możliwości pozyskiwania pokrycie wydatków związanych z realizacją Programu mogą stanowić środki pozabudżetowe, takie jak np. fundusze unijne, dotacje z fundacji, dotacje z budżetu państwa.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie:

- 2.1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie przysługuje wynagrodzenie:
 - 1) w wysokości 7,45% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji,
 - 2) w wysokości 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę:
 - a) za przeprowadzenie wywiadu,
 - b) za przygotowanie się do sprawy oraz reprezentowanie Komisji przed sądem w postępowaniu dotyczącym konkretnej sprawy od momentu pierwszego posiedzenia sądu do wydania orzeczenia,
 - 3) w wysokości 4,65% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za dokonanie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, stanowiące pokrycie kosztów związanych z kontrolą.
- 2.2. Przewodniczącemu i Zastępcy Przewodniczącego Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 9,3% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za udział w posiedzeniu Komisji. W pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio zasady określone w ust. 2.1 pkt 2 i 3.

- 2.3. Przez minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1, należy rozumieć minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r., poz. 2177), które w 2021 r. wyniesie 2.800 zł (słownie: dwa tysiące osiemset złotych) brutto.
- 2.4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 1 i ust. 2.2 wypłacane jest na podstawie listy obecności.
- 2.5. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 2 lit. a, wypłacane jest na podstawie dostarczonej przez członka Komisji karty informacyjnej z przeprowadzonego wywiadu.
- 2.6. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 2 lit. b, wypłacane jest na podstawie sporządzonej przez członka Komisji pisemnej informacji, zawierającej terminy posiedzeń w danej sprawie, w których uczestniczył członek Komisji, dane osoby, której sprawa dotyczyła, dane na temat rozstrzygnięcia sądu.
- 2.7. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2.1 pkt 3, wypłacane jest na podstawie protokołu z przeprowadzonej kontroli.

3. Koordynacja realizacji Programu

Koordynacja realizacji Programu należy do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Stargardzie, w szczególności do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Stargardzie.